

ARNHEMSE SCOURANT

ZATURDAG 1 APRIL.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weels wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berichten.

TURKIJE.

Constantinopel, 3 maart. Eindelijk hebben wij berichten uit Teheran. Het gedrag van den Turkschen gouverneur tegen de bewoners van Kerbelah heeft een zeer ongunstigen indruk op den schach gemaakt, en de vijandelijkheden tegen deze stad als eene bedreiging tegen het Perzische volk, en als eene schending hunner regten aanmerkt. Eene proclamatie van den Perzischen minister van buitenlandsche zaken maakt de gebeurtenissen van Kerbelah aan het volk bekend, en draagt in dreigende bewoordingen de bewaren tegen de schennis der heilige regten van de Perzische natie, voor. Intusschen schijnen de berichten, die te Teheran omtrent de inneming en verwoesting van Kerbelah in onloop waren, zeer overdreven. Men wilde daar weten, dat 20,000 menschen door den pacha van Bagdad vermoord, de geheele stad verwoest en een korps van 12,000 Turken in haren omtrek geslagen was. De uitbarsting van den oorlog is hierdoor weder zeer dreigend geworden. Sir *Sir J. Canning* heeft zoo veel mogelijk nog eens schikking te bewerken. *Sarim-effendi* en de Porte schijnen weinig vrees te koesteren voor eenen oorlog met Perzië. *Sarim-effendi* heeft den Engelschen gezant bekend, dat hij bewijzen zou, dat de stad Kerbelah niet verwoest, er hoogstens in den strijd van weerszijde slechts 5 of 600 man gebleven waren, en slechts drie of vier huizingen om het leven zijn gebragt; dat overigens Kerbelah op Turksch grondgebied gelegen is, en de Porte aan Perzië geene verantwoording verschuldigd is van hetgeen zij in haar eigen land doet. (A. A. Z.)

Sarim-effendi heeft gisteren eene nota aan de Europeesche gezanten officieel medegedeeld, dat het distrikt *Dschebail* aan den Maronitischen kaimakan is toegevoegd, dat bevel naar *Beyruth* gezonden zal worden, om de laatste Albanezische troepen uit *Syrie* en *Rumelie* te doen terugtrekken, en dat de Porte nu geheel aan de wenschen der mogendheden voldaan heeft. De gezanten moeten door deze maatregelen bevredigd zijn. Ik meen echter te moeten opmerken, dat deze maatregelen in den eigenlijken toestand van den *Libanon* niets veranderen. Het is verschillig of het distrikt *Dschebail* tot het pachalik van *Tripelis* of tot het pachalik der Maronieten behoort, daar het laatste evenmin als het eerste iets meer dan eene Turksche provincie is. De inkomsten van het gebergte en die van de voormalige emirs zullen voortaan in de schatkist van den grooten heer vallen, en aan de beide kaimakans wordt eene vaste jaarwedde toegekend, tot een duidelijk bewijs, dat zij niets meer dan gewone ambtenaren der Porte zijn. Hoe zullen nu deze kaimakans, die onder toezigt en het bevel van *Essaad-pacha* gesteld zijn, en door hem afgezet kunnen worden, ooit eenige onafhankelijkheid verkrijgen? Hieruit ziet men, dat de Europeanen in sluwheid en list niet tegen de Turken opgewassen. Zij zijn nauwelijks in staat hunne wenschen en voornemens te raden, en houden bij hunne eigene goede trouw, dat voor bereidwilligheid, niet anders dan bemantelde hardnekkigheid is. Ten opzichte van *Servie* verwachten de Turken met angst de uitwerking van den laatsten eene verklaring door den sultan geschreven brief aan den keizer van *Rusland*; zij houden zich schijnbaar kalm, inderdaad sidderen zij echter bij de mogelijkheid, dat *Z. M.* de verklaring des sultans met

mismoegdheid opneme. Engeland heeft verklaard, dat het niet voornemens is zich in de aangelegenheden van den Beneden-Donau te mengen; deszelfs geheele bemoeijng in deze zaak bepaalt zich voorerst bij minnelijke voorstellen, welke het met de *Russische* hof godaan heeft, opdat dit met toegevendheid handele jegens de Porte, en afzie van de strenge eischen des regts. Thans is de tijd daar, dat het niet overbodig mag schijnen opmerkzaam te maken op hetgeen Engeland zich bij die verklaring heeft voorbehouden. Engeland heeft, namelijk, verklaard, dat het zich onthouden zou van alle interventie in de aangelegenheden der vorstendommen, zoo lang daaruit geen oorlog ontstond. *Frankrijk* trekt, wat *Servie* betreft, eene lijn met de Porte. (A. A. Z.)

GRIEKENLAND.

Athene, 12 maart. Tussehen Griekenland en de Nederlanden is een handelsverdrag gesloten, en *Z. M.* koning *Otto* heeft aan den koning der Nederlanden het grootkruis van de Grieksch orde des Verlossers gezonden.

RUSLAND en POLEN.

Van de Poolsche grenzen, 20 maart. De onlangs in *Wina* gestorven vorst *Oginski* is geen andere dan degene die in het jaar 1831 met de Poolsche vluchtelingen zich naar *Parijs* begaf; daar verlangde hij geene ondersteuning voor zich, maar wilde zijn brood met eigen handen verdienen. Kort na zijne aankomst las men in eene afgelegene straat op een klein bordje de woorden: *Oginski*, boekbinder, en hij had in korten tijd zoo veel te doen, dat hij eene groote werkplaats kon oprigten. De amnestie van *Z. M.* den keizer van *Rusland* riep hem later naar *Polen* terug, waar hij in stille teruggetogenheid tot aan zijnen dood het lot van het ongelukkige *Polen* bewende.

ITALIE.

Rome, 13 maart. Wij lijden sedert 6 weken hier ongelooft veel door vorst, regen, hagel en stormen, en aanschouwen in dit anders zoo heldere jaargetijde zelden de voorjaarszon. De vreemden verlaten ons uit dien hoofde bij scharen, en begeven zich meer naar het zuiden. In *Napels* en op *Sicilie* klaagt men echter evenzeer over een ruwen, onbestendigen winter.

ZWITSERLAND.

Lucern. De *Katholieke Staats-Zeitung* schrijft: »Reeds voor eenige weken vernamen wij uit de geheime diepten van het radicalisme in *Lucern* het gerucht, dat de radicalen voornemens waren, indien de nieuwe wet op de drukpers werd aangenomen, zich openlijk voor het protestantisme te verklaren. Alle twijfel omtrent dit plan wordt ons benomen door het laatste nummer van den *Eedgenoot* van *Lucern*. Werkelijk verklaart daarin de heer *Steiger*, dat, als de nieuwe wet op de drukpers mogt doorgaan, hij de eerste zou zijn om tot de evangelische belijdenis over te gaan; en hij twijfelt niet, of een groot aantal rijkzinnige families zouden zijn voorbeeld volgen.

DUIJSCHLAND.

Frankfort, 27 maart. Baron *A. von Rothschild* is gisteren wederom onverwachts naar *s-Gravenhage* afgereisd. Het schijnt nu, dat de onderhandelingen, betreffende de kapitaalvereeniging van het Belgische aandeel der *sokuld*, nog niet afgesproken zijn. Dit vooruitzicht was de reden, dat de *Hollandsche effecten* gisteren zeer gewild waren. Daar zij, echter, heden van *Amsterdam* den 24sten lager kwamen, dan men verwacht had, daakten zij ook weder.

OOSTENRIJK.

Wien, 20 maart. Onder de meest grootsche wer-

ken van den laatsten tijd, welke onze hoofdstad niet alleen tot sieraad, maar het publiek ook tot nut en gemak verstrekken, zal ook de ontworpen kettingbrug over den *Donau* behooren, welke alle werken van dien aard overtreffen zal. De houten *Donau-brug* vermeerderd bij ijsgangen niet alleen, door opstuwung, het gevaar van overstroming, maar beleemert ook, door talrijke beschadigingen, telken jare voor eenige dagen het verkeer met den overliggenden oever, van waar wij juist de meeste levensbehoefden bekomen. Na drie jaren moet de kettingbrug, welke 230 vademen lang en op twee pilaren in den stroom rusten zal, voltooid wezen. Voornamelijk wordt de voltooiing in het belang der spoorwegen zoo zeer verhaast. De noordbaan, welke de brug onmiddellijk bij hare verbinding tusschen het zuiden en noorden gebruiken moet, betaalt daar voor eene jaarlijksche schatting.

ENGELAND.

Londen, 25 maart. De poging van lord *Palmerston*, om, door middel eener stemming in het *lagerhuis*, het gouvernement moeilijkheden wegens het tractaat met de *Vereenigde Staten* in den weg te leggen, is zeer ongunstig voor hem afgelopen; want, nadat de beraadslagingen over zijne motie woensdag nog gedurende eenigen tijd waren voortgezet, zag de voorzitter zich tot het opheffen der zitting genoodzaakt, uit hoofde er geen veertig leden meer tegenwoordig waren. Na dit blijk van geringe belangstelling heeft de voormalige minister dan ook eergisteren verklaard, dat hij geen verder gevolg aan de zaak gegeven wenschte te zien, dewijl, zeide hij, de verklaring van *sir R. Peel*, dat namelijk de regering onmogelijk aan het verzoek om de tot die zaak betrekkelijke stukken voldoen kon, alle verdere tusschenkomst van het huis vruchteloos maakte. Daarop heeft de heer *Hume*, anders een tegenstander van het tegenwoordige kabinet, zijn voornemen te kennen gegeven, om eersdags de motie te doen tot goedkeuring van het tractaat, en tot dankzegging aan de ministers en lord *Ashburton*, wegens het ten einde brengen der onderhandelingen.

In weêrwil der bedenkingen van sommige leden, welke meenden dat in het nieuwe wetsontwerp op het onderwijs en den arbeid van kinderen in de fabrieken groote eenzijdigheid voor de leer en geestelijkheid der gevestigde kerk heerschte, is dat ontwerp gisteren ten tweede male gelezen.

Directeuren der bank van Engeland hebben, op de laatstgehouden bijeenkomst der aandeelhouders, kenbaar gemaakt, dat er voor 400 of 500 duizend ponden sterling (tusschen de vijf en zes millioen gulden) aan bankbiljetten van de eerst gedane uitgifte waren, die nimmer weder te berde zijn gekomen, en van welke men alzoo mogt vaststellen, dat zij bij branden, schipbreuken of andere toevalligheden te niet zijn gegaan. Op voorstel van directeuren is dit bedrag alzoo van het passief der bank afgeschreven en bij het reserve-fonds gebragt geworden. Het meermalende der vermist wordende biljetten bestaat uit briefjes van een of twee ponden sterling, en dit kan men daarom begrijpen, wijl er voor die briefjes minder zorg betoond zal zijn geworden, dan voor die van grotere waarde, en zij ook in meerdere handen gekomen zullen zijn. (De kleinste briefjes van de bank van Engeland zijn thans van vijf pond.) Het verloren gaan van bankbriefjes is iets, dat ten slotte ten voordeele der banken uitloopt; zoo, bij voorbeeld, zullen er hoogstwaarschijnlijk, te midden der gebeurtenissen, die de eerste jaren van het bestaan der bank van *Frankrijk* gekenmerkt hebben, voor aanzienlijke sommen bankbriefjes verloren gegaan zijn.

Onze beroemde landgenoot, de dichter *Robert Southey*, is voorleden dinsdag, in zijn huis te Keswick, overleden. Hij was geboren in 1774 en was dus 69 jaren oud. Hij bekleedde sedert lang den eerepost van *be-kroond dichter* en was een der vruchtbaarste dichters van het tegenwoordig Engeland. Sedert eenige jaren had hij zijn verstand verloren. Van al de beroemde schrijvers, op welke onze literatuur van het begin dezer eeuw boogt, is thans geen ander overgebleven dan *Wordsworth*, het hoofd der Lakisten.

Londen, 27 maart. De heer *Walker*, hoofd-eigenaar van den *Times*, die op het laatst der vorige zitting voor het vlek Nottingham tot lid van de Kamer der Gemeenten was gekozen, heeft zijne zisplaats in de Kamer verloten, ten gevolge van een ingeleverd verzoekschrift, hetwelk zijne benoeming aan omkoopning toeschreef. De deswege door de Kamer benoemde commissie heeft tot de vernietiging der verkiezing geconcludeerd, omdat het bewijs was geleverd, dat verscheiden kiezers geld hadden ontvangen.

— Een blad verhaalt: In Southampton kwamen gisteren met de Westindische stoomboot twee kleurlingen aan, welke zich als prins en prinses *Louise Napoleon Christophe* van St. Domingo deden kennen. Hunne hoogheden komen van Thomas; hebben de meeste Westindische eilanden voor vermaak doorgereisd, en willen na met hetzelfde doel eenen tijdlang in Engeland vertoeven. De prins, een broeder van den voormaligen koning *Christophe van Hayti*, is geheel zwart, heeft dikke lippen, eenen zeer breeden neus en schijnt ongeveer 60 jaar oud te zijn. Hij noemt zich overste der nationale garde van van St. Domingo. Het vorstelijke paar wilde heden met een sportwain, en wel op de derde plaats, naar Londen afreizen. De prins, die zeer veel bagaasje bij zich heeft, verradt noch door zijn uiterlijk noch door zijne manieren een hooger rang dan een gewoon neger. Op reis legde hij een groote neiging voor brandewijn aan de dag, en verschaft door dezelfde gebruik aan de passagiers en conducteurs veel stof tot lagchen, maar ook veel ongelegenheid.

FRANKRIJK.

Parijs, 27 maart. De hertog van Nemours is gisteren aan een dreigend gevaar ontkomen, de omstandigheden waarvan het onheil van den 13 juli des vorigen jaars herinneren. Terwijl hij zich namelijk in een met vier paarden bespannen rijtuig bevond, is hij Daumont een der voorste dezer paarden, en dien ten gevolge ook een der achtersten, gevallen, waardoor het rijtuig nagenoeg omstortte. De hertog opende terstond het portier, en sprong op den weg, zonder eenig letsel bekomen te hebben.

Parijs, 28 maart. Een allerzonderlingst gerucht is heden in omloop gekomen; men wil namelijk weten, dat de minister van marine aan de zes prefecten van Rouen en Brest bevel heeft gegeven, om de schepen te ontwapenen, die naar de *Saïer Jers* werden uitgerust, en zulks doordien het kabinet der Turken, ten gevolge van Englands verbod, van het bezet houden der Markiezen- en Sandwich-eilanden afzag. Ofschoon dit gerucht heden vrij algemeen werd geloofd, konit het ons voor overvestiging te verlaten, en wij wenschen voor de eer van ons geslacht, dat het door de officieele bladen wordt tegengesproken.

Een dagblad van Toulon wil weten, dat het Franse gouvernement bepaaldelijk heeft besloten tot het bezetten van Tenez, welke plaats op de kust van Afrika eenen vrij goeden ankergrond aanbiedt. Aan verscheiden zee-officieren is de voorslag gedaan of zij het bezigt over die haven zouden willen op zich nemen.

BELGIË.

Antwerpen, 29 maart. De Belgische stoomboot *Antwerpen* is gisteren uit Londen alhier aangekomen met een volle lading en bovendien 42 passagiers, onder welke 12 stieren, die voor rekening van het Belgische gouvernement in Engeland waren aangekocht. Gedurende eenen vrij heiligen storm, door welchen de boot in den nacht van zondag op maandag beloopt is geworden, is de stal, die voor de 12 rierwetige passagiers op het dek opgeslagen was, ingestort en opengeraakt, zoodat het twaalfstal op het dek is beginen te wandelen en niet weinig schade heeft aangerigt. Niet dan met de meeste moeite heeft men dezelve weder kunnen meester worden.

Hollandsche berichten.

Gravenhage, 29 maart. Men verzekert, dat door de raadkamer van het provinciaal gerechtshof van Zuid-Holland de openbare terzetting bevelen is van *Jacobje Verrips*, laatst wonende te Gorinchem,

beschuldigd van kindermoord. In december jl. zou zij, naauwelijks 18 jaren oud zijnde, haar pas geboren kind, door het een kousenband eenige malen om den hals te draaijen, verworgd hebben. Men ziet eersdaags de behandeling dezer treurige zaak voor het provinciaal hof te gemoet.

Rotterdam, 29 maart. In den namiddag van gisteren begaven zich vier personen met een kleine boot op de Maas van Schiedam naar deze stad; met dit vaartuigje op de hoogte gekomen zijnde tusschen Delfshaven en Charlois, sloeg het ranke vaartuig, bij het laveren, om. Schipper *Leendert Don*, van Vlaardingen, die zich in de nabijheid bevond, zette dadelijk koers naar de plaats van het ongeluk en mogt dan ook twee der vier man redden; de overigen, echter, zijn verdronken, en niet kunnen geyonden worden. Men zegt, dat de omgekomenen zijn zekere *Rijmholt*, slaapsteehouder, wonende, alhier, en zekere *Spelde*, varensgezel.

Arnhem, 30 maart. In het *Journal du Limbourg* leest men het volgende:

»Men schrijft ons uit Gravenhage: De stelling van het ministerie wordt hoe langer hoe gevaarlijker, want thans is de aftreding van den baron van *Katendijcke* niet meer de eenige waaryan men spreekt een ander, veel opmerkelijker ontslag is op handen, — dat van den minister van financiën. Dat het eerste van de twee laatste wets-ontwerpen van zijn ministerie, de belasting op de erfenissen in regte lijn, niet zou worden aangenomen, hiervan hield sich iedereen overtuigd; maar thans wil men niet eens meer wedden voor de aanneming van het tweede, de financiële operatie, welke de ligtgelovigen moest aanlokken door de hersenschim, dat de Nederlandsche regering geld tegen 4 pCt. kon verkrijgen! — Wel drommels... riepen eenige afgevaardigden uit, die zich niet geheel en al eene indigestie hadden gegeten aan de ministeriële truffels, noch geheel waren verblind door de aardige sikkhooyertjen. — drommels! hoe kan men aannemen, dat het onzen bewonderingswaardigen fiscus, die zijne laatste leening van 5 pCt. niet tegen pari (netto) kon plaatsen, thans gelukken zal zijne 4 pCts. tegen 92 te plaatsen? Welke gelukkige komeet zou ons zoo plotseling die ontzettende omwenteling in haren gestarnden staart hebben aangebragt? Helaas de eenige financiële komeet, welke wij hemerken, voert het noodlotig te kort van 9 a. 10. millioen oyer de dienst van eenen enkel jaar in haren sleep.

»Het is waar, naar het geen mijn makelaar mij in het oor heeft gelazen, dat de koning der joden of de jood der koningen, zoo gij wilt, zich met onzen *Lazarus* zou hebben verstaan, en — God weet uit welke christelijke offeringszucht — de actien tegen 92 zou overnemen, die onze minister niet ongegezaam voor onze kapitalisten zou weten te vergulden, ... maar... onze goede Hollanders zijn niet romanesk genoeg om aan zulk eene ongehoorde offering te gelooven, en zij gaan zop ver, van ronduit te zeggen: wanneer de vermaarde bankier werkelijk 92 pCt. betalen wil om van onze regering eene rente van 4 gulden te verkrijgen, waarom koopt hij dan op de beurs onze 2 1/2 pCts. niet tegen 56? (1). Effecten tegen 2 1/2 pCt. worden, naar verhouding, altijd iets hooger geschat dan tegen 4 pCt. Om het aan te nemen, dat onze 4 pCts. — zonder achterdeurtjes — tegen 92 verkocht kunnen worden, moeten onze 2 1/2 pCts. 57 a 58 staan. Daar dit nu het geval niet is, hoe kan men dan gelooven; dat een joodsch bankier, dat is te zeggen een bankier die drievoudig bankier is, financiële dwaashedad zou begaan uit zuivere liefde voor het dierbare Nederland? — Indien het integendeel niet uit zuivere liefde was, indien het veelmeer de volle beurs ware, welker bevoerende kracht *Niguro* aan den graaf zoo zeer deed gevoelen, welke de tendere geldkist van zijne financiële majesteit bewegen had, dan zou het Nederlandsche volk, dat steeds de zorg te beurt valt van de ledige beurs te vullen, wel doen, met een weinig derzelve koorden te bewaken.

Dit wetsontwerp nu eveneens verworpen zijnde, zou het niet te verwonderen zijn, dat de heer *Rochempsen*, de koning, de Kamer of de natië vond, dat de roeping van eenen minister niet is om gestadig ozaan-neembare wetsontwerpen voor te stellen, en dus den tijd te verspillen, voor ernstiger en doeltreffender bezigheden bestemd. Het oude Nederland heeft geen tijd om zich aan die vernisken der jeugd over te geven. Dit is een legaat, dat vader *Willem* aan zijne dierbare kinderen niet heeft afgelaten.

— Op den 29sten dezer bleek de 2 1/2 pCts. aan de beurs te Amsterdam 56 1/2.

Mengelwerk.

ZONDERLING TESTAMENT.

Een rekenmeester te Straatsburg maakte een testament, van den volgende inhoud:

Mijn beminde en hoogst vereerde grootvader, *PER*, onderwees mij in het schrijven en rekenen. — was nog naauwelijks acht jaar, toen hij mij bewees, dat, indien men de 5 pCt. interessen steeds bij kapitaal voegde, hetzelfde in den tijd van 100 jaar 131 maal grooter moest worden. De opmerzaamheid met welke ik luistarde, scheen hem te bevalen; een klaps haalt hij 24 livres uit den zak, en zeide, een geestdrift, welke mij nog voor den geest staat. »Mijn kind, houd altijd voor oogen, zoo lang leeft, dat met spaarzaam overleg en rekenkunde een mensch niets ter wereld onmogelijk is. Ik schenkte deze 24 livres; vervoeg u met dezelve bij den *N*, die ze mij ten gevalle, wel in zijnen handel opnemen. Jaarlijks legt gij de interessen bij het kapitaal op, om eens, bij uwen uitersten wil, voor rust uwer en mijner ziel, het geheel aan een vroedoe toe te wijden.

Aan dit zijn bevel heb ik trouw voldaan. Die 24 livres zijn, in 62 jaren, tot 500 geworden, welk ik, krachtens dit mijn testament, in vijf gelijke deelen verdeel, en verorden, dat dezelve, even als oorspronkelijke som mijns grootvaders, steeds zullen belegd blijven, interest op interest, met dien verstaande echter, dat telkens na 100 jaren één vijfde opgenomen en gebruikt zal worden.

Het eerste vijfde zal na 100 jaren zooveel loopende, dat daarvoor een bekend moeras, omstreken mijne geboorteplaats, tot bruikbaar land gemaakt worden.

Van het tweede vijfde, 100 jaren later, zullen 80 prijzen vastgesteld worden, tot aanmoediging van den landbouw, de wetenschappen, enz.

Van het derde vijfde, weder 100 jaren later, zullen, door het gansche rijk verspreid, 100 kleine banken opgericht worden, welke aan elken nijversten eerlijken burger, zonder interest, voorschotten zullen verleen. Verder zal men in de voornaamste steden twaalf kunstverzamelingen en twaalf openbare bibliotheken daarstellen; elk dezelve zal 100,000 livres jaarlijks renten hebben, ten einde veertig verdienstelijke geleerden te onderhouden.

Van het vierde vijfde, nogmaals 100 jaren later, zullen honderd nieuwe steden gesticht, en elk stad voor 150,000 menschen ingerigt worden. Men zou welligt daartegen kunnen inbrengen, dat in geheel Europa niet zooveel gemunt geld voorhanden is, doch ik laat den uitvoerders van mijnen uitersten wil de vrijheid, om het geld, naar believen, in vaste goederen te verwisselen.

Van het laatste vijfde, eindelijk, zullen, na verloop van 50 jaren, in de eerste plaats onze eigen staatschulden, en daarna, wanneer het toereikend zal zijn, de schulden van Engeland betaald worden uit dankbaarheid voor *naar's* eenige werk; de *gemeene rekenkunde*. De uitvoerders van dezen mijnen uitersten wil, zes in getal, zullen gekozen worden uit de achttingswaardigste burgers, en elk hunner, bij zijn versterven, zijn opvolger benoemen. Voor hunne moeite, is hun toegestaan, bij de losmaking van het vierde vijfde, een klein overschotje van 32 miljoen livres onder elkaar te verdeelen.

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie der *Arnhemsche Courant*.

In de *Arnhemsche Courant* van den 28sten december 1842, n. 256, onder het opschrift: »*Bevelen omtrent het Nederlandsche leger in de winter van 1842-43*», wordt, onder anderen, beweerd: »Dat sommigen, die zeer oppervlakkig oordeelen, een groot punt van bezuiniging meenen te vinden in de niet zop menigvuldige garnizoens-veranderingen; dat de inlegerings-kosten gedurende de marsch onbeduidend zijn, als bedragende deze vijf marschdagen, of 25 uren, voor 2160 man, of zes regimenten infanterie, slechts de geringe som van f 2700, ongerkend het vervoer der bagaasje op weinige karren; dat de troepen, die jaren lang in een en hetzelfde garnizoen te bleven, een weinig *soldats du pape* worden; dat het te ontkennen is, dat die verplaatsingen zeer groot bezwaar opleveren voor gehawde officieren.

Hoe berekend de schrijver daarvan (een over-
lital) in zijne wederleggingen soms geweest moge zijn,
zal hij, bij inzage dezes, moeten erkennen, niet zeer
juist in zijne berekening ten deze geweest te zijn.

Volgens het door het departement van oorlog uit-
gegeven tableau, waarnaar acht regimenten infanterie,
námlijk derzelver veld-bataljons, in de maand mei
staande, van garnizoen moeten veranderen, legt
een bataljon gemiddeld eenen afstand af van 26½
dagen, waarvoor aan te nemen is, dat zes dagen ge-
voerd wordt, alzo vijf dagen met vrije voeding;
op den dag van aankomst in de garnizoenen
worden de troepen gekazerneerd, al hadden zij dien
dag ook eenen marsch van acht uren afgelegd (dezelven
alsdan te zien slopen met nachtlegers, stroo, enz., is
om medelijden te verwekken).

Drie veld-bataljons bij ieder regiment infanterie
kan men rekenen 800 geweerdragende manschappen
sterk te zijn.

De vrije voeding op marsch zal alzo bedragen,
na aftrek van een gedeelte der soldij, het bedrag voor
brood en nachtleger f 5,760.

De weinige karren bedragen 160 voor de
regimenten, eene uitgaaf van » 3,180
en barrière-gelden p. m. » 700.
Vergelden p. m. » 1,200.

Transport te water der magazijnen van
wapenen en kleeding, mitsgaders van al
hetgeen betrekking heeft tot de scholen,
enz., enz. p. m. » 1,800.

Te zamen f 12,640.

Zijn deze berekeningen te erkennen, als meer op
gronden te steunen dan de aangegevene door den
militair, dan zouden de kosten eener garnizoens-
verandering voor zes regimenten infanterie f 9,480 be-
dragen.

Alhoewel het verblijf der troepen in een en hetzelfde
garnizoen, gedurende 14 à 15 jaren, door geen mili-
tair verlangd zal worden, zou daarin toch een mil-
itair weg te vinden zijn.

De karakter, dat het Nederlandsche leger heeft, is
niet van eenen aard, om door een langer verblijf dan
een of twee jaren in een en dezelfde plaats bestan-
dige te worden als *voetste de steppe*. Met de kour-
porpen onzer armee (grenadiers en jagers) zoude het
alzo gesteld zijn, welke sedert 1835 de resi-
dentie (waar de heeren officieren, door het genot van
landelijke toelagen, recht aangenaam zijn) en Breda
hebben. Men zie terug op den opstand
van 1813, is een korps, ter oorzaak van het
lange verblijf in de garnizoenen, in moed en braaf-
heid achterlijk gebleven? Het regiment rijdende ar-
tillerie, dat, als het ware, sedert 1815 tot 1830 een
garnizoen gehad heeft, moet zelfs in den Belgischen
opstand, wonderen van dapperheid verrigt hebben.
Het lang verblijf in de garnizoenen schijnt alzo aan-
te zijn; en moet niet, juist door menigvuldige
garnizoens-veranderingen, goede soldaten kweeken, dan
wel dat oogmerk veel in waarde verliezen, daar de
korpsen grootendeels uit militiens bestaan, die steeds
 slechts korten tijd onder de wapenen blijven.

De schrijver van bedoeld artikel erkent, dat de
kosten van garnizoens-veranderingen voor de gehuwde
officieren bedwarsend zijn. Hoezeer zulke eene par-
ticuliere zaak blijft, mag het belang van den militair
in het algemeen toch ter harte genomen worden. Ik
vermissen de verzekering te hebben, dat eene verander-
ing van standplaats in het vorige jaar, voor trans-
port van goederen, bij drie bataljons infanterie, voor
particuliere rekening, de kosten heeft veroorzaakt van
f 1600. Als men daarbij rekent de uitgaven,
die vereischt worden om vrouwen en kinderen naar
de bestemde plaats te doen vervoeren, en de schade die
de goederen op marsch lijden, zal men een juist
beeld kunnen maken, dat de militair zich zeer
veel moet ontzeggen, wil hij zijnen stand eer aan-
nemen. — Vindt men onder hen niet vele vaders van
gezin, die de belangen hunner kinderen die-
gen ter harte nemen, en juist door de menigvuldige
veranderingen van standplaats verhinderd worden, om
aan kinderen eene opvoeding en onderwijs te doen ge-
ven, waardoor dezelve later als nuttige leden in de
maatschappij zouden moeten optreden?
Allen verbied hebbende voor de beschikkingen, door
het hooft van den staat, ten aanzien van het leger,
te nemen, is het echter te vreezen, dat, bij vooru-
itend meent, de officieren — zoo wel vrijgezellen
als gehuwden — in hunne fondsen achteruit zullen gaan,
zoo niet genoodzaakt worden schulden te maken, en

de gehuwde militairen van minderen rang tot armoe-
de zullen geraken.

» Verhuizen kost bedstroom mag de militair op zich
toepassen, als zeer veel geld te kosten bij garnizoens-
verandering: officieren van zeer hoogen rang, hoven
dien van kolonel, geloof ik daarvan te moeten uit-
zonderen, vermits ik vermoen vernomen te hebben, dat
aan zoodanigen eene zeer ruime gratificatie voor reis-
kosten is of wordt toegekend, als zijtieden van
standplaats moeten veranderen.

Het is hier te pas te gewagen, dat marcherende
troepen ten koste van den staat verzorgd worden en
de officieren daarvan uitgezonderd zijn. De officieren
worden wel ingekwartierd, maar moeten zich, ten
hinnen koste, van spijs en drank voorzien (koninklijk
besluit van 3 augustus 1814.) Zij moeten zich alzo
de betaling getroosten, welke men dan eens meer dan
eens minder van hen eischt voor datgeen, wat men be-
leefd genoeg wil zijn hun toe te dienen. — De behoefte
op marsch is grooter dan in garnizoen, de slijtaadje der
kleeding zal zeker niet minder wezen; doch bij dat
alles heeft men er nog niet toe kunnen besluiten, den
officier op marsch eenige vergoeding toe te kennen, welke
aan zijnen rang zoude passen. De officieren van den
waterstaat bekomen, als ik mij niet vergis, gehuwd
zijnde f 150 voor reiskosten bij verandering van
standplaats, al is de afstand slechts drie uren. De
officieren van het leger zouden gewis met minder te
vreden zijn, al moesten zij ook van het eene naburste
van ons rijk naar het andere reizen; en in eene der-
gelijke te-gemoet-koming geene onzer zien.)

In eene instructie, voor de H. H. generaals ten jare
1841 gegeven, beveelt het departement van oorlog
omzigtigheid aan in de overplaatsingen van officieren,
ten einde geen ongerief en buitengewone onkosten aan
de belanghebbenden te veroorzaken.

In eene leger-order, uitgegeven door den directeur-
generaal van oorlog ad. 27 december 1841, worden de
officieren nogmaals ernstig aangemaand, zich van het
maken van schulden te onthouden, en gewaarschuwd,
dat zij, die blijven voortgaan zich in schulden te wik-
kelen, welke den stand van officier onaar aandoen, tot
eene finale verwijdering uit de militaire dienst door
Zijne Excellentie bij Zijne Majesteit in aanmerking
zullen worden gebracht.

In hoe verre de menigvuldige garnizoens-verande-
ringen in verband staan met den geest van de zoo even
aangehaalde instructie en leger-order, laat ik aan het
oordeel over van hen, die daarvan het ongerief en
de kosten moeten dragen, en sluit ik dit artikel met
den wensch, dat, in het belang van den militair en tot
bezuiniging voor slands kas, wat minder dergelijke
mouvements mogen plaats hebben.

21 maart 1843. Miles.

Recensies.

Den 11den januari II. ontving ik te Heidelberg
de onderstaande recensie (zonder kritiek) van pro-
fessor J. VAN DER HORVEN, geplaatst in de *Intelligen-
tiefening* van december 1842. Na de ontvangst van het
ik daarop het nevensgaande antwoord, waarin ik
door de heeren FALLEN aan de redactie van den *Ver-
casant ook der Recensies* inzend, met verzoek,
zulks in het nummer van de volgende maand te plaat-
sen. Ik kreeg intusschen na vier weken mijn ant-
woord terug met het bescheid, dat het niet geplaatst
kon worden: ik weet niet of om goede of slechte re-
denen. Ik zie mij dus genoodzaakt dezen weg der
openlijkheid in te slaan, die, daar de *Archivische
Courant* eigentijk aan de hogere staatskundige helan-
gen gewijd is, juist niet de geschiktste schijnt te zijn.
Doch nood breekt wet, en de belangen der ware we-
tenschap, dat is der vrije wetenschap en die van der-
zelve verdedigers, zijn oorspronkelijk, en het is strafbaar
tegenover eenen man, die niet magt spreken, de
wetenschappelijke wereld gelooft te kunnen roepen,
te wijgen. Ik vraag dus het publiek om verschoning
voor de teleurstelling, welke zij ondervinden, daar
men van de *Archivische Courant* gewijgter en meer
algemeene artikels gewijgter is.

*Philosophische beschouwingen der natuur,
uit het Hoogduitsch van KARL SNELL,
hoogleraar in de mathesis aan de
school te Breslau, vertaald door J. C.
MOLESCHOTT, phil. et med. doct. Te
s Hertogenbosch, bij FALLEN, in 2008
1842.*
Philosophische beschouwingen van de natuur
een veelbelovende titel en zoo algemeen, dat men bij-

kans niet recht weet, wat men al van dit werkje van
189 bladzijden te verwachten heeft. Doch de inhouds-
opgave toont ons, wat deze philosophische betrach-
tingen der natuur bevatten; behalve eene inleiding na-
melijk, drie gestellen van verschillende uitgebreidheid
een » over de verschijning (sic) en de beteekenis van
het gift in de natuur; een tweede » bevattende
grondtrekken van eene philosophische mineralogie,
en het laatste » vergelijkende karakterschets der zin-
nen. De titel zou derhalve veelmeer moeten zijn:
wijsgeerige beschouwingen over eenige natuurkundige
onderwerpen. Doch deze teleurstelling is de eenige
niet, die recensent bij het doorlezen van het werkje
ondervond. De inleiding, waarin het standpunt en
dezer beschouwingen wordt opgegeven, en de voorre-
de des vertalers deden onze verwachting vrij gespan-
nen zijn. De wetenschap der natuur dienstbaar te
maken aan algemeen wetenschappelijke beschaving,
welke tot nu toe, zegt de schrijver, in den geest een
afgezonderd, dood vak van studie uitmaakte, de na-
tuurkundige waarheden in den kring der philosophi-
sche begrippen op te nemen, niet daar, lezers het
doel, waarnaar de schrijver streefde. Doch hoe hij
dit doel bereikt heeft door zijne proeven, welke voor
ons liggen, is ons niet duidelijk geworden. Het boekje
heeft te weinig wetenschappelijke waarde, om van
dat hooge standpunt beoordeeld te worden. Opperv-
vlakkig over de natuur schrijven en phantasieren, is
toch geene philosophie. Wij zouden de geheele ver-
handeling over de mineralogie als zulk eene mislukte
proeve van phantasie kunnen ontleiden, indien ons
onze tijd niet te dierbaar was. Wil men slechts eene
proeve van den stijl! » Het eenige afbeeldsel van do-
zen ouden tijd is het blaauwzuur; het is het ver-
» wonderlijke kind van het chaos (!). In hetzelfde li-
» gen nog dood en leven zoo als tweelingbroeders in
» den moederschoot als een embryo slimerend inge-
» sloten. Het reikt ons ook dood en leven uit dezelfde
» schaat; want het is eigenlijk een sterk verliefendi-
» gende zenuwprikkel, die door overspanning der ze-
» nuren in eene overmaat dood. » Bl. 42.

De geestige LICHTZINNEN zegt, dat de leesucht der
Duitschers zoo aangeboren is, dat zij hen zelfs niet
verlaat, als het verstand op den loop is. Hij voert
ten bewijze een verzoekschrift van Kranzinnigen aan,
om de oprigting eener bibliotheek in het gekkenhuis,
en de stijl is in vele perioden » dem von einigen un-
» serer frei herumgehenden Schriftsteller so ähnlich,
» dass eines von beiden gewiss wahr ist entweder hat
» man vernünftige Leute schändlicher Weise ins Toll-
» haus gesperrt, oder eine ganze Menge Narren her-
» rausgelassen. » Men moet den schrijver dezer be-
» schouwingen niet verwarren met F. W. D. SNELL, die
in het begin dezer eeuw algemeen bekende wijsgeerige
leerboeken heeft uitgegeven.

J. VAN DER HORVEN.

Antwoord op J. V. D. HORVEN'S recensie
van SNELL'S philosophische beschouwingen
der natuur, uit het Hoogduitsch vertaald
door J. MOLESCHOTT. Zie Letteroefeningen
van december 1842.

Tot mijn innig leedwezen heeft mij niet de eer der
wetenschap tot het schrijven der volgende regels,
maar alleen de eer van den heer SNELL en daardoor
ook mijne eigene: ik zie mij dus hier tegen wil
en dank tot eene persoonlijkheid genoodzaakt, die ik
haat, omdat ik maar al te veel weet, tot welke afwe-
gen deze den mensch verleiden kan. De wetenschap,
echter, heeft de heer J. VAN DER HORVEN in genoemde
recensie niet aangelast. Want de wetenschap kan
zich alleen met redenen niet door magtspreken
aantasten: het *advocatus* heeft in dezelve geene
gelding. De heer VAN DER HORVEN steunt, echter,
zoo op het gezag, dat hij in de alleen empirische
kundigheden, — die, echter, geene wetenschap in de
hogere beteekenis van het woord uitmaken — ver-
werven heeft, dat hij gelooft met de volgende woorden
een wetenschappelijk voortbrengsel, dat het niet
staan kan, al heeft het maar 189 bladzijden, gese-
gere te hebben:

» Het boekje heeft te weinig wetenschappelijke waar-
» de, om van dat hooge (niet philosophisch) standpunt
» beoordeeld te worden. Oppervlakkig over de natuur
» schrijven en phantasieren, is toch geene philosophie.
» Wij zouden de geheele verhandeling over de mine-
» ralogie als zulk eene mislukte proeve van phantasie
» kunnen ontleiden, indien ons onze tijd niet te dier-
» baar was.
» Indien de tijd van den heer VAN DER HORVEN niet te

kostbaar was, zou ik Zijn Ed. vriendelijk verzoeken, de redenen voor zijn oordeel op te geven; dan zou ik trachten Zijn Ed. duidelijk te maken, wat hem, volgens zijne eigene woorden, niet duidelijk geworden is; te weten: hoe de schrijver van het door mij vertaalde werkje het doel, dat hij zich voorgesteld had: »den filosofischen zin in het algemeen te verlevendigen, om er om den geest in het geheel, dan enkele daarin uitgesprokene ideeën aan te bevelen» (bl. 19) bereikt heeft. Doch om dit te begrijpen, moet men meer dialectische wetenschappelijkheid dan stroeve geleerdheid, meer achting voor de rede, die zich in het speculatief begrip ten toon spreidt, dan voor geestige of snedige gezegden hebben; men moet weten, dat de empirie geen onmisbaar hulpmiddel voor de wetenschap, doch geenszins de wetenschap zelf is; in één woord, men moet er van doordrongen zijn, dat men spieren en vaten met het scalpel, den geest en het idee, echter, alleen met de rede vindt. — Dan, ik wist het vooruit, dat weinigen in ons land daarvan doordrongen zijn, weinigen vooral op het gebied der natuurkundige wetenschappen. Tegenstand en strijd verwachtte ik dus, doch strijd, die met redenen gevoerd werd: en daarin werd ik bij den heer VAN DER HOEVEN bitter teleurgesteld, en dit te meer, daar ik voor 's mans empirische kundigheden de welverdiende hoogachting koester. Redenen had ik van Zijn Ed. verwacht, ten einde die met redenen te kunnen wederleggen, en met die voorname uitvlugten van gebrek aan tijd, die het maar al te duidelijk voor het bewustzijn maken, dat eene verachtelijke aristocratie ook op het veld der wetenschap dagelijks meer en meer de overhand neemt; gelukkig, dat op eene andere zijde de vrije geest met des te passcher schreden voorwaarts dringt; gelukkig, dat er ook in ons land geniën opstaan, zoo als ALEXANDER, SUKMAN, die, al kunnen zij niet lang persoonlijk al den adel van hun wetenschappelijk streven aan den dag leggen, toch na den dood nog onder ons leven, omdat zij bij velen de zaden en vruchten van hun denken achtergelaten hebben. Bij zulke mannen is het woord filosofie geen holle klank; zij dringen door in derzelve diepte, en zijn dan niet genoodzaakt, omdat zij iets niet begrijpen, het verachtelijk met den naam van phantasie van zich af te stooten.

Dat de heer VAN DER HOEVEN met den titel niet tevreden is, zou mij kunnen verleiden ook hier eenen naam te gebruiken, dien ik om den wil der wetenschap niet gebruik: immers spreken ook daden meer dan namen. De titel: »*Wijsgeerige beschouwingen over eenige natuurkundige onderwerpen*», zoo als Zijn Ed. dien voorslaat, klinkt slepend en onaangenaam; intusschen wil ik op dit punt gaarne aan zijnen individuelen smaak toegeven, indien Zijn Ed. slechts genoot te erkennen, dat in den titel: »*Philosophische beschouwingen der natuur*», geenszins uitgedrukt is, dat deze zich over de geheele natuur moeten uitstrekken; want het woord beschouwing, in deszelfs gewone beteekenis, is zeer verschillend van onderzoek, of beproef, of filosofie; en juist door het meervoud wordt uitgedrukt, dat men hier en daar door beschouwing den geest in de natuur wil ophelderen, zoodat de titel niet algemeen is dan hij wezen moet, en iemand, die in de ware hespiegelende wijsbegeerte ingewijd is, weet zeer goed, wat hij van de algemeene te verwachten heeft.

Waarem het sic achter verschijning en het uitroepsteeken achter chaos geplaatst is, is niet aangegeven; ik kan dus daarop even zoo min wetenschappelijk antwoorden, als op de overige punten. — In het algemeen schijnt Zijn Ed. den stijl te dichtterlijk te vinden; want het drooge verstand wil alleen den stroeven stijl der geleerdheid, terwijl pas de rede ook aan het denken in den vorm derzelve waarde toekennend, het verstand op der poëzij gaarne in den stijl der wetenschap opneemt.

De aangehaalde plaats uit LICHTENBERG gaf mij wellicht een recht op eenen anderen toon te spreken, dan, ik maak daarvan geen gebruik, deels, omdat ik alle persoonlijkheden haat, deels, omdat ik voor VAN DER HOEVEN'S ontleedkundige kennis van het dierlijk licht een even zoo groote achting heb, als ik wantrouwen stel in zijne ontleedkundige kennis van den geest.

Doch dit zij genoeg: want ook mij is de tijd dierbaar; schoon ik het nooit als tijdverspilling heb beschouwd, zoo wetenschappelijk gevoelen, maar ik heb verkeerdt houd met redenen te wederleggen.

Heidelberg, 11 jan. 1843. JAC. MOLESCHOTT.
Phil. et med. stud.

Advertentiën.

+++ KERKVOOGDEN DER HERVORMDE GE-MEENTE VAN WADENOIJEN zijn voornemens, om, op Zaterdag den 8sten April aanstaande, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg de Zwaan, publiek AAN TE BESTEDEN: Het AFBREKEN der oude en BOUWEN eener nieuwe PREDIKANTS-WONING.

De Aannemer zal alle daartoe noodige BOUWSTOFFEN, die niet voorhanden zijn, of van den afbraak tot herbouw worden goedgekeurd, moeten leveren. Het bestek en de voorwaarden zullen drie dagen voor en op den dag der Aanbesteding ter inzage liggen, en alle verdere inlichting of aanwijzing bij den administrerenden Kerkvoogd verkrijgbaar zijn.

Mr. W. H. TAAIJ, Notaris te Arnhem, is van meening, ten huize van den Heer W. VAN TRIEST, in het Logement de Haas, te Elburg, op Dingsdag den 4ten April 1843 bij inzet, en den 18ten April daaraanvolgende bij toetsing, telkens des voormiddags ten 11 ure, in het openbaar te verkoopen:

Met rentgevend LANDGOED PUTTEN, onder de gemeente Doornspijk, aan den Straatweg langs de Zuiderzee, bestaande in:

Een hecht goed onderhouden en roijaal HEEREN-HUIS, van twee verdiepingen, waarin onderscheidene ruime, behangene en met stookplaatsen voorzien KAMERS, verdere VERTREKKEN en GEMAKKEN; wijders KOETHUIS, STALLING, BERGSCHUUR en twee ARBEIDERS-WONINGEN; aangename, met water doorsneden, en in den laatsten smaak aangelegde WANDELINGEN, LANEN van opgaande ELKEN-BOOMEN, HAKHOUT, BOUW- en WEL-LAND; — Alles aan elkander ter wederzijden van den Straatweg liggende, groot 20 Bunders, waarvan het Huis, en hegeen verder bij den eigenaar in gebruik was, dadelijk kan worden aanvaard.

Op den afstand van vijf minuten van Elburg, waarvan de onderscheidene inrigtingen van lager en middelbaar onderwijs voor jonge lieden van beider kunne zeer gunstig zijn bekend, vereenigt hetzelfde met de genoegen van het Buitenleven de geriefelikheden der Stad.

Over het schoone der ligging en de vermaardheid van het Huis PUTTEN in de Geschiedenis van Gelderland verdient te worden geraadpleegd, de fraaije beschrijving, te vinden in het Tijdschrift, *Het Leeskabinet*, jaargang 1842, No. 9.

Dit Landgoed zal in percelen en massa's, en de opgaande Boomen afzonderlijk, doch met het recht van naasten door den koper van den grond, worden geveld, zoo als dit een en ander nader bij biljetten zal worden opgegeven.

AANZIENLIJK VERKOPF VAN LANDGOEDEREN.

Mr. M. J. VAN LOBEN SELS en H. F. LULOFS, Notarissen te Zutphen, zullen op Dingsdag den 18den April eerstkomende bij inzet, en 14 dagen daarna, Zondag den 2den Mei (telkens des voormiddags ten 10 ure) in het Koffijhuis het Zwijnshoofd, binnen Zutphen, bij finalen toeslag verkoopen:

- 1o. Het ERVE en GOED, *Buitenkamp* genaamd, groot 28 Bunders, 99 Roeden en 50 Ellen; doende jaarlijks in pacht f. 400.
  - 2o. Het ERVE en GOED, *Holthuizen*, groot 15 Bunders, 69 Roeden en 60 Ellen; doende jaarlijks in pacht f. 250.
  - 3o. Het ERVE en GOED, *de Hietkale*, of *Rusjen-plaats* genaamd, groot 22 Bunders, 85 Roeden en 60 Ellen, bevoens de Tiende uit *Eibergens Hietkale*; doende jaarlijks in pacht f. 152, en betaling daarenboven der grandbalasing.
  - 4o. Het DAGEWERBERS-ERVEN, *de Kleine Hietkale* genaamd, groot 5 Bunders, 63 Roeden en 50 Ellen; doende jaarlijks in pacht f. 119.
  - 5o. Het ERVE en GOED, *de Groote Hietkale*, of *Zenderinkstede*, groot 14 Bunders, 27 Roeden en 50 Ellen; doende jaarlijks in pacht f. 200.
  - 6o. Het ERVE en GOED, *Zakant Rutgers-goed* of *Timmermansstede*, ook wel *Kuipers-plaats* genaamd, groot 18 Bunders en 54 Roeden; doende jaarlijks in pacht f. 162.
  - 7o. De ABOUWPLAATS, *Eibergingstede* ook wel het *Steenruween* genaamd, groot 13 Bunders, 21 Roeden en 40 Ellen; doende jaarlijks in pacht f. 100.
  - 8o. Twee STEDIGHEDEN van Kobrn, gaande uit Land van J. A. VAN UENEN, te Raak.
- Alle welke, in de Buurschappen *Kovik* en *Toldijk*, onder de Gemeente *Strandert*, gelegen Goederen, in het breede bij biljetten zijn omschreven.
- Informatien zijne te behouden ten kantore van gezegde Notarissen, en na inzet op 18 April 1843.

Uit de Hand te Koop of te Huur, tegen November aanstaande:

Een wel onderhouden HUIS bevattende negen zoo BOVEN- als BENEDEN-KAMERS, met KOETHUIS en STAL voor drie Paarden daarafter, mede OPEN-PLAATS en TUINTJE, staande aan den St. Jans-Singel en te bevragen bij den Notaris GODEFROIJ, aldaar.

+++ Tegen den Eersten Julij 1843, wordt eenen THEE- en KOFFIJ-WINKEL, binnen Arnhem, onder genot van INWONING-KOST en SALARIS, gevraagd: Een bekwaame WINKEL-KNECHT; welke reeds eenige jaren in dergelijke betrekking geweest is, en volledige getuigen van geschiktheid, eerlijkheid en goed gedrag kan overleggen. — Adres in persoon of met gefrankeerde brieven, onder Letter A, bij J. A. DOIJER, Boekhandelaar te Arnhem.

+++ De Ondergeteekende geeft aan hare be-gunstigers te weten, als dat zij bij haren GAREN- en BANDWINKEL, enz. mede is gesorteerd in alle voorwerpen van GESLAGEN VER-TINDE-IJZERWAREN, tot gebruik van Kachels, Fornuizen en Keuken-Haarden. — Verzoekt ieders gunst en recomandatje en belooft eene solids bediening. Arnhem; den 1sten April 1843. E. M. KENNEDIJ, Rijnstraat, Wijk C. No. 9.

Lees Hier! Daar de Ondergeteekende vernomen heeft, dat sommige personen zich niet ontzien, om aan Ouders- Voogden of Lotelingen hunne diensten op te dringen tot het LEVEREN VAN PLAATSVERVERANGERS OF NOMMERVERWISSELAARS voor de NATIONALE MILITIE, en dit zelfs op zulk eene schaamteloze wijze doen, dat zij het laten voorkomen als waren zij in naam van den Ondergeteekende werkzaam, zoo acht hij zich verplicht ter algemeene kennis te brengen, dat hij niemand eenigen last heeft ge-gewezen om in zijnen naam te handelen, als alle den Heeren Agenten, die bij vroegeren gelegenheden genoemd zijn; en hij dus de vrijheid heeft om elk, die niet misleid of bedrogen wil wezen, tegen zulke ongekwalificeerde rondloopers te waarschuwen. Arnhem, 31 Maart 1843. F. H. SEWERE.

NB. Tegen de bekende billijke voorwaarden zijn nog steeds Plaatsvervangers en Nummerver-wisselaars te bekomen.

BEKENMAKING AAN HET REIZEND PUBLIEK.

De POSTWAGEN-DIENST van J. J. ARNAUD, van Arnhem op Zutphen, zal, van af den 1sten April tot en met den laatsten September, des morgens ten 6 uur van Arnhem vertrekken; zullende er te Zutphen om half tien uur gelegenheid zijn om, over Deventer, des namiddags ten 2 ure te Zwolle aan te komen.

Bij J. A. DOIJER, te Arnhem, zien heden het licht: Vier GODSDIENSTIGE LIEDEREN, met Begeleiding der Piano-Forte. Woorden en Muziek van J. DE LIEFDE, Predikant bij de Doopsgezinde Gemeente te Zutphen. De zelfde zijn bij de voornaamste Boekhandelen te Arnhem te bekomen tegen den prijs van f. 1.60.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 31 Maart 1 El 4 Palm 5 Duim; gew. 0 Duim; gev. 5 D.

Prijzen-Courant der Effecten.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4 1/2 ure
DONDERDAG 30 MAART.			
NEDERL. Werk. Schuld a 2 1/2 pCt.	56 1/2	56 1/2	56 1/2
Dito " " " 5	101 1/2	101 1/2	101 1/2
Amortisatie-Syndicaat " 4 1/2	97 1/2		
Dito " " " 3 1/2			
Handelmaatschappij " 4 1/2	180	181 1/2	181 1/2
Nieuwe " " " 4 1/2			
Dito " " " 1837 " 4 1/2			
Oostindische Leening " 5	100 1/2	100 1/2	
Spoorweg Haarlem " 4 1/2			
Aand. Rijn Spoorweg " 4 1/2			
FRANKR. Inschrijv. G. B. " 3			
SPANJ. Leening Ardons " 5	20	20 1/2	20 1/2
Dito onbep. stuk. " 5	18 1/2	18 1/2	
PORTUGAL. Oblig. te Lond. " 2 1/2	41 1/2	41 1/2	41 1/2
RUSL. G. C. 1798, 1816 " 5	107 1/2		
Dito 1828, 1829 " 5			
Dito 1831, 1832 " 5	99		
Oblig. bij Hope " 4	90 1/2	90 1/2	
Oostenr. Aand. a fl. 100 " 5			
Dito " fl. 250 " 5			
Metallic " 5	109		
Dito " 2 1/2			
BRASILJ. Dito " 5	79 1/2	80	

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekhandelaar.